

UJ CIMBORA

IRODALMI LAP GYERMEKEK SZÁMÁRA

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: **FERENCZY MARGIT.** (FERENCZY LÁSZLÓ MARCELLA)

Telekyné László Marcella.

VIII. ÉVFOLYAM
6. SZ.

MEGJELENIK HAVONTA KÉTSZER

1940. MÁRCIUS
15.

Kedves kis Cimborák!

Nagyon, nagyon szép volt az a szeretetteljes megemlékezés, ahogy a kis Cimborák eljöttek a Marcella néni temetésére és kis virágcsokraikkal szórták tele búcsúzásul a koporsót. E szomorú napnak emléke mindnyájunkban él, mert elvesztettük a drága Marcella nénit, aki annyira szerette kis Cimboráit.

Bizonyára egyiketek sem akarja, hogy Marcella néni emléke nyomtalanul múltja el. Az Uj Cimborá és a Ti szívetek meg is őrzi azt, de a temetőben is sírkövet szeretnénk neki állítani. A kolozsvári Uj Cimborák egy része, a munkatársak és a szülők közül nagyon sokan eljöttek és adományokat hoztak, hogy azokból állítsuk fel a sírkövet. Az Uj Cimborá barátai ezt látva, a gyűjtést tovább folytatták és eddig már közel 5000 Lei gyűlt össze az önkéntes adományokból. De még sok pénznek kell összegyűlnie ahhoz, hogy Marcella néni emlékéhez méltó síremléket állíthassunk. A sírkő-szentelési ünnepségre majd a kis Cimborákat is meghívjuk. Adományaitokat küldjétek be az Uj Cimborá kiadóhivatalába, Cluj, Str. Baron L. Pop 5. „Marcella néni sírkövére“ jelzéssel.

Az olvasókhoz!

Mikor leülök árván maradt íróasztala mellé, mély, templomi áhitat fog el és úgy érzem, szent-ségtörést követek el, ha csak pillanatra is elfoglalom a helyét, amíg ezt a néhány búcsúsört leírom. Sajnos a sors végzeté folytán ezeket a sorokat Marcella már mennyei szerkesztőségének aranyasztala mellett olvassa el és szinte látom az arcán a megrovó, korholó kifejezést egy-egy mondatomért, amint azt annyiszor megtette életében is. Ugyebár egyike voltam azoknak a munkatársainak, akikkel legtöbb időt töltött együtt. Hányszor ültünk egymással szemközt parányi szerkesztőségi szobájában, melynek minden zugát a Marcella egyénisége töltötte ki és sugározta be. Olvasgattuk egymás kéziratait és őszintén megmondtuk egymásnak véleményünket.

Most, ahogy ülök íróasztala mellett, úgy érzem, most is itt van Marcella mellettem. Ragyogó szemei itt csillognak előttem és hangjának lágyan csengő hullámai körülöttem zsonganak. Minden pillanatban várom, hogy ismét felhangzik a folyóson járásának jólismert kopogása, kinyílik az ajtó és rám köszön nyájasan, mint régen: „Hozta Isten“, szokta mondani és ebbe a két szóba bele tudta sűríteni szívének teljes melegét és az egész magyar faj vendégszeretetét. Ha fáradt, csüggedt, elkeseredett volt, akkor is felcsillantak szemei, mikor jóembereit látta maga körül és akkor is éppen olyan nyájasan, éppen olyan szíves szeretettel fogadta vendégeit, munkatársait, kis cimboráit, mintha semmi baja sem lenne, sőt, ha valaki panaszkodott ilyen pillanatokban a sors csapásai miatt, Marcella volt az, aki bátorította, buzdította, visszaadta reményességét az élethez, ezer színben ecsetelve annak sok-sok szépségét.

— Hogy lehet elkeseredni, — mondta nekem is többször, — amikor ilyen csodaszép tavasz van,

amikor zöldelnek a fák, madárdaltól hangos az erdő és a mezőkön millió virág nyílik?

Nemes, nagy szíve szeretetébe foglalta az egész világot. Nem tudott haragudni senkire. Ha megbántották, rosszul esett, de ha haragja elmúlt szívében éppen olyan jóindulat maradt aziránt is, aki talán ellensége volt.

Szerető nagy szívének minden dobbanása közöttünk maradt, jelképe előttünk áll. A sok apró, kicsike arany szív, melyeket Marcella kis cimboráinak adogatott, melyekkel kitüntette, jutalmazta őket, melyeket olyan fáradhatatlan buzgósággal rejtett el a lapszámokban, kedves gyermekei meglepetésére, melyeket annyi szeretettel tűzött fel munkatársai kabátjára is, magukban hordozták Marcella szívének minden melegét, lelkének minden jóságát.

Szíve örökre megmarad. A kis aranyszívek tovább is itt csillognak a toborzó füzetben, a nagy-nagy aranyszív ezután is itt függ a fogason, ahova Marcella utoljára akasztotta.

Munkatársai nevében szent fogadalmat teszünk, hogy addig is, amíg a boldogabb hazában ismét kezébe veszi az irányítást, munkáját tovább visszük, útait tovább járjuk, harcait megharcoljuk és a nemes, szent cél, a zsenye gyermekpalánták gondozása érdekében minden igyekezetünkkel tovább küzdünk.

Legyen nyugodt, Marcella kedves, a kertész-kedés körül nem lesz hiba. A magvakat, melyeket elvetett, tovább öntözzük; a palántákat, melyeket ültetett, ezután is megkapálgatjuk.

A kis cimborák hűségesen folytatják majd a toborzást, hogy kiérdemeljék a Szerkesztő néni dicséretét és jutalmát. Minden a helyén marad, amíg újra együtt lehetünk.

Isten vele, a viszontlátásig,

Nagy Kálmán.

Vásárhelyi János református püspök megemlékezése Marcella néniről:

László Marcella.

Mélyen megrendült szívvel állunk a megdöbbenő valóság előtt, hogy a gyermekek lelkeszívű barátja, tanítója, a kedves mesemondó: László Marcella meghalt. Egyszerre halt meg a gyermekével.

Az orvosok ott állottak a rettenő kérdés előtt: Az anyát menték-e meg, vagy a gyermeket? Isten döntötte el a kérdést. Egyszerre vette magához az anyát is és az újszülött gyermeket is.

Elgondolom, hogy milyen kibeszélhetetlen gyötrelem és fájdalom lett volna László Marcella számára az, hogyha ő megmaradt volna, de a gyermeke halt volna meg. Hiszen neki minden vágya, boldogsága, reménysége az anyaság és a gyermekéhez fűződő öröm volt.

Milyen nagy szomorúság árnyalta volna be a gyermek életét, ha a gyermek maradt volna meg és az édesanya halt volna meg. Rendre, rendre, írásaiból, az emberek bizonyágtételeiből, megismerte és megtudta volna, hogy milyen csodálatos szeretettel tudta szeretni a gyermekeket az édesanyja és hogy ezt a legszeretőbb szívű anyát éppen csak ő, a gyermeke, nem ismerheti meg.

Az irgalmas szívű Isten úgy döntött, hogy magához vette mind a kettőt.

Mi lehajtjuk a fejünket Isten végzése előtt és szólunk: „Óh, Isten gazdagságának, bölcsességének és tudományának mélysége! Mely igen kikutatathatatlanok az Ő ítéletei és kinyomozhatatlanok az ő útjai.” Legyen meg az Isten akarata.

László Marcella emlékét kegyelettel őrizzük meg.

Cluj (Kolozsvár), 1940. március hó 8.

Vásárhelyi János
püspök.

Marcella néni elment!*

Ez a szomorú hír döbrent meg két nappal ezelőtt bennünket, akik itt állunk most lehajtott fejjel és üres szívvel, szeretett mesemondónk nyitott sírja körül. „Marcella néni nincs többé!” — zokogott fel a népes kis-cimbora sereg. „Marcella elhagyott bennünket!” — mondtuk egymásnak mi, a Marcella néni lapjának férfi és női munkatársai, akiknek nevében hintem most az emlékezet hervadt virágait a drága elhunyt koporsóira.

Elvesztettük őt, aki egész életével a gyermekszeretet krisztusi küldetését példázta. — „Engedjétek hozzám a kisdedeket” — hangzott el számtalanszor ajkán az evangéliumi szó és ez a gondolat töltötte be mélyen átérzett hivatással írt minden sorát.

E magasztos hivatás átélése közben nemcsak színes szavak virágoztak ki termékeny lelkében, hanem a tettek gyümölcseit is gazdagon érte. A gyermekekkel nemcsak a betükön keresztül, hanem a mindennapi életben is állandó kapcsolatot tartott. Kifogyhatatlan ötletességgel, állandóan friss lendülettel ontotta az új és új gondolatokat a gyermekek szomjas lelkébe. Mesteri leleményességgel és észrevélenül lopta be a nevelés gazdag áldásait minden játékába, minden beszélgetésébe. A kirándulásokon, színdarabokban, rajzversenyeken, toborzásokban, kertészkedésekben résztvevő kis cimborák önkénytelenül sajátították el a sokféle foglalatosság fociáit, nyertek értékes tapasztalatokat és léptek a magasabbfokú nevelés iskolájába. Nem felejtjük el azt sem soha, hogy milyen fáradhatatlan buzgalommal oltotta tanítványaiába édes anyanyelvünk szeretetét.

Ennek a sokágú tevékenységnek mindennapos átélése egy csodálatos külön világot teremtett Marcella néni lelkében. Ebben a különös világban, — a mesék, mondák, versek és játékok valóságos világában, — igen sokan a felnőttek közül idegenül érezték magukat. Ők csak azt látták, hogy a gyermekek és Marcella néni csak testileg élnek itt velünk a mi anyagi világunkban, — lelkileg valahol messze tőlünk kalandoznak. Pedig ezek az idegenkedő felnőttek is kirándulhattak volna néha a gyermekek meseországába. Ott minden bizonytalansággal boldog a lélek és a nagy szomorúságok közt is könnyebben vigasztalódik. Ezt mutatja Marcella néni példája, aki nagy bajaiban és még nehéz betegségében is derüsen emelte ránk nagy, ragyogó szemét. A gyermekek országa neki boldogságot hozott. Utolsó napjaiban, amikor már az örök tél fagyos leheletét érezte közeledni, akkor is vigasztalók voltak szavai:

TEGNAP ÉS MA...

Bágyadt verőfényen, őszi napsugárban,
Lehullani láttam sok, sok falevelet.
Pedig ragaszkodtak még az anyafához,
De már érte őket fagyos dérlehellet.
Némelyiket a szél messze elsodorta,
A többit a rögön gormadába hordta.

Ma reggelre aztán hó hullott a földre,
S betakart bánatot, elhervadt virágot,
Fa — anyját sírató sok hullott levelet.
Betakarta puhán az egész világot...

Ez volt Marcella néninek utolsó verse. Ott írta már betegágyában, ahonnan nem kelt fel többé. Ő sem akart elmenni, nem akart elszakadni az élet fájától, de a sors másként határozott. Lehullott a többi levél mellé a földbe. És jött a hó, az elmúlás mindent elborító fehér szőnyege és Marcella néni testét eltakarta tőlünk. De ime, akik itt állunk most sírja körül és meleg érzéssel zárjuk magunkba az elhunyt emlékét, azt érezzük, hogy Marcella nem ment el tőlünk. Amíg élt, teste volt itt és lelke révült a meszeségbe. De most, amikor a testétől búcsúzunk, sokkal közelebb látjuk a lelkét. Ezzel a nagy tragikus helycserével nekünk ajándékozta Marcella egész életének munkáját, s az ő csodálatos mesevilágát: „Tessék, gyertek el Ti is velem a boldog mesevilágba. Gyertek bátran, kövessetek!”

Ott van ő már valahol, messze, Benedek Elek nagyapó és Pósa Lajos mellett a láthatatlan meseországban. Onnan figyeli kis cimboráit és munkatársait. És amikor meglát egy kis cimborát, akinek a lelke megértésre vágyik, aki tanulni akar, aki jobb és nemesebb akar lenni, akkor ragyog fel az ő két csodálatos szeme. — Isten veled Marcella! Emléked legyen áldott!

Dr. Parádi Ferenc.

* A munkatársak nevében, a Marcella néni temetésén 1940. március 8-án a sírnál elmonaott emléksbeszéd.

Búcsúszavak a gyermekek őrangyalához.

Mikor hallottam a szomorú hírt, nem akartam elhinni. Nem tudtam elképzelni, hogy az örökké mozgó, tevékenykedő, minden nehézséget legyőző, folyton a kitűzött cél felé törekvő „Új Cimbora” szerkesztője már halott. Lehetséges, hogy ily hirtelen megállott szíve dobogása s elhalt beszédes ajakán a szapora, értelmes szó? A szív, mely olyan melegen szerette a kicsi magyar gyermekeket, virágos kertünk féltett palántáit; a szó mely annyi szeretettel és rajongással mondott szép meséket a kicsinyeknek mindarról, ami széppé, jóvá, nemessé és igazsá teszi az embert és életét. Nehezen tudom elképzelni, hogy többé fel ne keressen pártolást, támogatást és jó szót kérni lapja számára!

László Marcella szívvel és szeretettel végezte a munkát, amelyet magára vállalt. Meggyőződése volt, hogy neki küldetése van a gyermekek seregéhez s hogy szívét, lelkét, értelmét és nemes érzéseit át kell nekik adnia, hogy felruhazza őket a nemes lélek ruhájával, mint a jó Isten a mezőt virágokkal. E céljának megvalósításáért eredményes és áldozatos munkát végzett. Nagy veszteség halála s mélyen elszomorító, hogy nem érte meg a virágfakadást. Megérdemli, hogy könnyet ejtsünk korai sirjára!

Kolozsvár, 1940 március 7-én.

DR. BOGA ALAJOS.

Gyászbeszéd Teleky Józsefné temetésén

1940 március 8-án.

Mélységes fájdalommal állok ez előtt a ravatal előtt. Aki itt pihen, néhány pillanat múlva elindul utolsó útjára, a Házsongárdi temető hóval fedett sírhantjai között. Hideg, márciusi tél van még! Neki, aki úgy szerette a tavaszt és a napsugarat, nem adatott meg, hogy megérje az igazi tavasz beköszöntését. Lelkéből örök tavasz sugárzott ezernyi kis cimbora felé és ők sok-sok virággal hálálták meg Marcella nénijük szeretetét. Az ő Marcella nénijük nagyon szerette a virágot! Vittek is neki sokat kis cimborái, kéziratokra, levelekre virágot rajzoltak számára. És most, a márciusi télen havas sírok közt teszi meg utolsó útját. Nincs sem gyöngyvirág, sem ibolya s a hóvirágok közül is csak a merészebbje dugja ki orrocsáját a hóból.

Sírhattok kis cimborák, Marcella néni nincs többé! És sírhatunk mi is, akik munka közben megismertük őt. Akinek annyi melegséggel és napsugárral volt tele a szíve, az nem is lehetett más, mint igazi jó és őszinte kartársnő. Megtanultuk munkáját becsülni, mert munkája áldozatos és nemes volt. Csodálatos kitartással munkálta a gyermekek lelkét a szebb magyar jövődöért. Munkásságát talán a következőkkel jellemezhetem legjobban. (Ez — úgy érzem — hűen jelképezi is élete munkásságát): Sokszor elnéztem, amint fúrge gyermekesregegel virágmagvakat csomagoltatott. Igen, ez jellemzi Teleky Józsefné munkásságát legszebben. Vetni, vetni, magot vetni! Magot vetni a földbe, hogy abból szép virágok nőjenek, s magot vetni a gyermekesreg szívébe, hogy ott új hajtások fejlődjenek és nemes gyümölcsöket teremjenek a jövődönök. Egész munkássága e körül összpontosult. Fáradhatatlan buzgalommal, minden akadályt legyőző tel-

kesedéssel, férfiakat megszégyenítő kitartással és eréllyel teljesítette az a kötelességet, amit a szíve parancsolt. És teljesítette kötelességét betegen is, teljesítette halálos betegen is.

Végtelenül szomorú sors jutott osztályrészéül. Ő, aki annyira szerette a gyermeket, anya lett, de gyermekét nem szoríthatta keblére. Gyermeké a földi élet megkerülésével egyenesen a mennybe szállt. Talán mennybeszállt gyermeke, talán az előtte odakerült kis cimborák hívták és a hívásnak nem tudott ellentállni. Az anya és a mesemondó Marcella néni a mennybe költözött.

Ha valakit vártak a menyországban, úgy őt biztosan várták! Kinyílott a kristálypalota kapuja, fehérruhás gyermekek sorfala között haladt trónusa felé. Hóvirágot, ibolyát és gyöngyvirágot szórtak eléje a gyermekek és mesekirálynéjük elfoglalta trónusát az égi mesepalotában. — A kristálypalota kapuja bezárult. Még egy utolsó csilingelés... a nótának... a mesének vége, Teleky Józsefné, a gyermekek Marcella nénije nincs többé!

Most, amikor utolsó istenhozzádot mondok, a Minerva Nyomdai és Irodalmi Müintézet vezetésének, tisztviselői karának és a keretei között működő szerkesztőségeknek a nevében, kérem az Istent, hogy haló poraiban is áldja meg azért a nemes munkásságért, amit földi életében kifejtett. Hozzá tartozóinak, a kis cimboráknak és nekünk adjon vigasztalást.

Szelleme élni fog munkásságán át, emlékét megőrizzük szívünkben, teste pedig pihenjen esendően a Házsongárdi temető rögei alatt.

DR. SZÁSZ FERENC.

Kis Cimborák búcsúja.

Friedman Elza „kis cimbora“ búcsúja
a ravatalnál.

Drága jó Marcella Néni!

Összetört szívvel állunk itt utoljára gyűlve össze Marcella néni ravatalánál, hogy pár szóban adjunk kifejezést gyermeki szívünk meleg hálájának azért az önzellen, kivételt nem tevő szeretetért, amivel minket körülölelt, féltő gonddal törődve velünk, kisebb-nagyobb bajainkkal foglalkozva, mintha mind a saját gyermekei lettünk volna. Őszinte szeretetét sugározta ránk akkor is, ha kezdetleges rajzainkat, játékaikat bírálgatta, bátorítva szeretettel a gyengébbeket, dicsérve a jókat.

Most itt hagy minket, búcsúztatjuk e földi élettől. Sírátjuk, hogy ilyen fiatalon itt kellett hagynia minket! De meg kell nyugodnunk a jó isten akaratában, hogy elvette tőlünk Marcella nénit. Elvette, de az Ő örök szép meséi, csengő-bongó versei itt maradtak nekünk. Ezeket zárjuk forró szeretettel emlékül szívünkbe, s ha majd megnövünk, tovább meséljük mi is a mi kicsinyeinknek, hogy ők is megismerjék és tovább terjesszék Marcella néni emlékezését.

Mi nem fogjuk elfelejteni soha. Néha kijövünk majd ide a temetőbe s hálás szívvel teszünk virágot sírjára.

Sebesi Péter „kis cimbora“ búcsúja a sírnál.

Marcella néni! —

Azért jöttünk el e nagyon szomorú helyre, — hogy elbúcsúzzunk: drága jó Marcella néni — kedves, szép és finom földi porhüvelyétől, amelyet elszakított tőlünk — „kis cimboraítól“ — a kegyetlen halál.

E drága porhüvelyben, — míg benne élet dobogott — szerető, értünk élő, nemesen szerény kedves lélek ragyogott — és olyan fehér tisztasággal — mint ezek a kezemben reszkető kicsi hóvirágok.

Istenünk kifürkészhetetlen akaratában megnyugodva, — lelkünkbe zárva kedves oktatásait és emlékét — búcsúzzunk a jó Marcella nénitől; koporsójára hintve e kis virágokat, amelyek az elárvult kis cimborák utolsó búcsúcsókjait jelképezik.

Szülők búcsúja.

Búcsúszó Marcella Nénihez!

Az Úr akarata beteljesedett. Az erdélyi magyar gyermekek gondos, szerető nevelő-anya immár sírjában pihen. Alig két méterre nyugszik tőlünk és mégis megmérhetetlen távolság választ el bennünket: Ő felszállt a mennybe korábban oda-távozott gyermekei közé, mi ideleln maradtunk és innen síratjuk az oly megdöbbenő hirtelen elhunytat.

Elhangzott a sok megható gyászbeszéd. Elsíratta az egyház, amelynek hű leánya volt. Elsíratták munka- s pályatársai, kikkel mindig megértéssel és jó barátsággal dolgozott együtt. Elsíratták végül mindkét nembeli kis olvasói is. Azok, akiket oly végtelen szeretettel ölelt keblére, akiket oly határtalan türelemmel és odaadással tanított jóra s szépre, az anyanyelv és a szülőföld szeretetére.

Csak a szülők nem búcsúztatták el.

Bocsásd meg figyelmetlenségünket és engedd meg, hogy innen és most pótolhassuk azt: megköszönhessük önfeláldozásodat. Köszönjük mi, az erdélyi magyar szülők, hogy minden testi s lelki erődöt, egészségedet és végül életedet is a mi gyermekeinkért áldoztad fel, pedig talán nem is értelműk meg. Útad ugyanis cseppet se volt síma, göröngytelen. Hányan meg hányan voltak, akik megértő támogatás helyett akadályoztak nemes munkádban. Bocsásd meg nekik, hisz' nem tudták, mit cselekedtek. Ámde bocsásd meg mindnyájunknak is, ha esetleg nem mindenkor támogattunk a legnagyobb odaadással, nem olyannal, amit tőlünk megérdemeltél volna, s kérünk ne fellelkezz el ezután sem a szegény, árva magyar gyermekekről, fakassz továbbra is kikeletet szívvecskéikben...

Pihenj csendesen, megbékült szívvel!

Cluj (Kolozsvár,) 1940. március 8. Ferenczi László Marcella temetésének estéjén.

Dr. Ferenczi Sándor.

KOSZORÚ

Ferenczy László Marcella sírjára.

Irta: Móráné Ösz Rózsa.

Egy bír nyilallott szíveinken át,
Mehalt szeretett kedves Marcellánk.
Elnémult egy szív, érte zokogunk.
Könnyből, sóhajból fonva koszorunk.

Drága emléke bennünk mindig él,
Gondolatunk hozzá vissza-vissza tér...
S ki szíve virágát köztünk szórta szét,
Ezerek örizzük emlékét, nevét.

Elnémult egy szív, érte zokogunk.
Könnyből, bánatból fonva koszorunk.
Oda helyezzük drága sírjára:
„Csendes álmat a síri világba“...

FERENCZY LÁSZLÓ MARCELLA.

Önéletrajz. Marcella néni sajátkezű írása 1940 február végéről.

Az Új Cimbora szerkesztője és megalapítója, családi nevén Ferenczy Margit — 1903-ban született Kisnaményben, Szatmár megyében, ahol édesapja főjegyző volt, maga is irodalom és történelem kedvelő ember. Iskoláit Szatmáron végezte, a középiskolát a szatmári Református Felső Kereskedelmi Leányiskolában.

A költői s írói hajlamok korán megnyilvánultak benne. Diákévei alatt feltűnt irodalom-tanárának, Borsy Istvánnak, aki irodalmi dolgozatait a tanári kar előtt olvasta fel s az osztály előtt is nyilvánította, hogy pályát tévesztett: nem kereskedelmibe, hanem írói pályára kellett volna mennie.

Am a család más véleményen volt. Féltették a gyenge testű s kifinomult idegrendszerű teremtést az írói pálya izgalmaival és csalódásaitól. Különösen a sok mindent előre megérző édesanya tiltotta minden irodalmi tevékenységtől, mivel nem bizott érvényesülésében. De hiába minden elkedvetlenítő törekvés, hiába a családban később bekövetkezett vagyoni romlás, — amelynek folytán a 17 évvel leérettségizett, úgyszólván gyermekleánynak állást kell vállalnia; hiába a hivatali életből folyó, sok kellemetlenség, amelyek miatt a már itt-ott megjelenő munkái alá férfi álnevet ír (László Marcell), — mégis meg kellett indulnia azon az uton, amelyre a sors előre elrendelte. Nem volt akadály a lelket ölő, testet megerőltető munka, sem a gunyolódás, sem a betegség — a mind öntudatosabb, magasabbrendű hivatás parancsolt, s a legsürgősebb hivatali munka között is írnia kellett, ha egyébre nem, tenyérszerű papirdarabkára, nem a deviza árfolyamait, hanem amit a belső kényszerítő erő diktált:

„Az emberi szellemet nem lehet megcsúfolni, nem lehet a feltörő gondolatok szabadsága ellen küzdeni semmi körülmények között sem, még akkor sem, ha az emberek nem törődnek a vergődésünkkel“ („Lázban“).

Dolgozik ügyvéd mellett, gyári irodában,

bankban. Környezetét, hivatalnok társait rajzokban, karcolatokban örökíti meg. (A kis muskátli, meg a szegény bankkisasszony, Piros kalap, az Ipse). Hivatala mellett állandóan dolgozik, ír — elbeszéléseket, humoros rajzokat. Az érvényesülés kegyetlen és embertelen harcában egyedül, magára hagyottan küzd. Próbálkozik — sikertelenül és megint csak sikertelenül. Azok az áldatlan irodalmi állapotok, melyek íróinkat különböző irodalmi csoportokra tagolták, azt eredményezték, hogy sok induló fiatal tehetséget seholy sem tartottak számon. Ferenczy László Marcella is ezeknek az induló fiataloknak az útját járta. 1929-ben ismét állás és ismeretség nélkül

Kolozsvárra megy — próbálkozni. Kemény küzdelmek a mindennapiért. Kende János az Erdélyi Magyar Lányok szerkesztője, majd Tesztori Nóra figyel fel rá. Később Gyallay Domokos ajánlására a Minerva Irodalmi Műintézethez kerül. Itt aztán szépen halad előre. A Hírnök, az Erdélyi Magyar Lányok Lapja, az Én Kicsinyeim, a Haladás, az Aranyosszék, a Páztortűz, Keleti Ujság, Erdélyi Szemle, az amerikai „Szabadság“ sorra közölnek tőle cikkeket. 1930-ban megjelenik az első könyve: „Nótás Zsuzska“ mesekönyv. Ennek

szép sikere után el is jegyezte a gyermekirodalommal. Egymás után jelennek meg meséi és színdarabjai: „Mesék“, „A mindentudó könyv“, „Az öreg tanító háza“, a „Tündérek békekonzferenciája“, „Mesemondó királykisasszony.“ Legnagyobb sikerű közöttük a „Zizi“ c. meseoperett, amelyet sorra játszottak Szatmár, Torda, Kövend, Tordaszentlászló, Csíkszereda, Nagyenyed, Szászrégen városokban és 1937-ben a kolozsvári Magyar Színházban, sőt román és eszperantó nyelvre is lefordították.

Legújabb „Székely népmesék“ című kötetét az Athenaeum nagy sikerrel adta ki. Minden írói tevékenysége között legértékesebb az a gyermekmunka, amelyet, mint a lap szerkesztője, az Új Cimbora szerkesztője közel egy évtizede folytatott.

Marcella néni kirándul a kis cimborákkal.

Nyári kirándulás Kolozsvárt a Hójában, 1939. június 15-én.

Egy boldog országról.

— Mese. —

Valahol messze, a fodoros felhőkön túl van egy ország, úgy hívják, hogy *Gyerekerszág*. Vagy elhiszi valaki, vagy sem, de ebben az országban csupa gyerekek laknak. Szőke, barna, kicsi-nagy, kövér és sovány gyerekek, S az érdekessége ennek az országnak, hogy itt mindent a gyermekek csinálnak. Az úton gyerekkendőrök állnak és mutatják az utat. Az ország házában gyerekek ülnek és tanácskoznak. Az igazság házában gyerekek mondanak ítéletet. És milyen igazságos ítéletet mondanak! Aki rossz, gonosz, azt bizony elítélik és a bűnöst kenyéren meg vizen tartják. A jókat ellenben megdicsérik és megjutalmazzák.

Hát még a kertekben, udvarokon! Milyen hasznos tevékenységet végeznek: virágokat vetnek és ültetnek. S milyen ügyesen *kertészkednek*. Mind kihúzzák a burjánt és ott hagyják a virágokat. De ha nincs kertjük, udvaruk, azon sem búsulnak Gyerekerszágban. Elővesznek egy kis ládikát, vagy három kis cserepet és abban kertészkednek. Vannak olyanok, akiknek boglárka, vagy százszorszép virág van a cserepükben, de van olyan is, akinek muskátli. Nagyobb öröm nekik a kertészkedés, mint bármi más játékszer a világon. S milyen okosan gazdálkodnak ezek a gyermekek. Mikor megérik a virágmag, nem hagyják elpusztulni, hanem összegyűjtik, kis tasakokba rakják s akkor küldenek belőle azoknak a gyerekeknek, akik még

eddig nem kertészkedtek. Úgy bizony, az ősszel tervbe vették, hogy tavasszal a lengyel gyermekeknek küldenek virágmagvakat, meg a franciáknak, de nem feledkeznek meg a kolozsvári gyermekekről sem. Sőt, amint a kis szürke veréb elárulta, nemcsak a magyar gyermekek, de a román gyermekek is részesülni fognak Boldogországnak az ajándékában. Akkor aztán lesz versengés, melyik kolozsvári gyermeknek az uccára néző ablaka szebb?!

De nemcsak kertészkednek ebben az országban a gyermekek, hanem egyesek valóságos kis feltalálók. Kicsi autókat és cséplőgépeket készítenek, mások baba-bútorokat. A lányok szabnak, varrnak, főzőcskét tanulnak. A fiúk kicsi lombfűrészekkel egész állatkertet állítanak össze a maguk multságára.

Hát még *rajzolgatni*, hogy szeretnek itt a gyermekek! Kicsi füzetkéket kapnak ajándékba, piros vagy sárga, meg zöld és rózsaszínű fedéllel. Óh, milyen pompásan lehet ezekbe a kis rajzfüzetekbe rajzolni! Ki mit akar, azt rajzol, persze csak egyedül. Itt nem szabad esalni, segíteni, minden gyereknek önállóan kell rajzolni. Kutyát, macskát, templomot, házat, kofát, piacot, erdőt, mezőt, tarka rétet, mindent rajzolnak ezekbe a füzetekbe a gyermekek.

Most jön aztán az érdekes. Figyeljete csak! Azt hinnétek ugy-e, hogy mikor tele rajzolják ezeket a kis piros, zöld, meg sárga füzetkéket,

Marcella néni „Egyszer egy királyleány“ című színdarabjának előadása.

1938. június 15-én. Marcella nénit és a szereplőket ünnepli a közönség.

eldobják. Szó sincs róla! Összegyűjtik s akkor nagy rajzkiállításokat rendeznek. Miesoda szenczió egy ilyen rajzkiállítás. Egész Gyermekország minden népe ott van a kiállításon. Egyik rendező, másik bíráló, harmadik ajtónálló, negyedik udvarsepregető, mindenkinek van valami szerepe. Megbírálják a rajzokat. A legügyesebbet jutalomban részesítik. A kis szürke veréb, aki jó barátom, csicseregte a héten, hogy úgy hallotta, mintha tavasszal készülének ismét nagy rajzkiállításra. S erre a nagy kiállításra meg akarják hívni a kolozsvári gyermekeket is. Mit szóltok hozzá? Remek dolog lenne! Én úgy gondolom, csak nem hazudik az a kis szürke veréb s valóban lesz valami ebből a nagy rajzkiállításból. No de akkor arra mi is készülünk ám, nem hagyjuk magunkat mi sem.

Látom a szemetekből, hogy nagyon érdekel benneteket ennek az országnak az élete. Az is, amit eddig elmondtam. Hátha még elárulom, hogy ebben az országban úgy megokosodnak a gyermekek, hogy a rejtvényeket egy-kettőre kitalálják, megfejtik. De nemcsak megfejtik, hanem új rejtvényeken törik a fejüket. Az ám! Nekik nem kell, hogy nagyok szerkesszenek — szerkesztenek ők maguknak új rejtvényeket.

Persze, ez már ritkább, de azért egy-két *verstró* is akad ebben az országban. Egyik-másik *táncolni* tud szépen, ismét mások *énekeln*. Mikor jó kedvük van, színházasdit játszanak, mert ehhez is értnek.

Persze, most sokan irigykedve gondolnak közületek erre a boldog országra.

Azt hinnétek, hogy mi sohasem fogunk oda eljutni. Pedig, látjátok, ez nem is olyan nehéz dolog. Csak egy kis útravalóra kell szorgalmasan gyűjteni. Ugy-e, szívesen gyűjt minden gyermek már előre is a perselyébe, csak hogy megválthassa a jegyét ebbe a nagyszerű országba! Jól mondtam!?

Kolozsvárt, egy kétemeletes épületnek a legfelső emeletén van egy szoba. Ez egy utazási iroda. Úgy hívják, hogy „Új Cimbora“ utazási iroda. Ez minden hónapban kétszer — jól jegyezzétek meg, — 1-én és 15-én rendez társasutazást a gyermekeknek Boldogországba. Még szerencse, hogy az útlevéért nem kell sokat fizetni. 200 lejbe kerül az útlevel. Ezzel az útlevelel egész évben szabadon utazhatunk Gyermekországba. Összesen 25 utazást tehetünk. És milyen szépek ezek az utazások! Szép képeket, verseket, meséket látunk az útlevelekben. Kolozsváron már vannak jópáran gyermekek, akik résztvesznek ezeken a nagyszerű társasutazásokon, s le nem maradnának egyről sem. De még sokan szeretnének jönni, akik még sohasem utaztak boldog Gyermekországba. Ezeknek most itt megmondjuk, hogy váltsanak ők is útlevelet ezekhez a társasutazásokhoz. Jöjjenek be az „Új Cimbora“ Utazási Irodájába és ott majd elintézik nekik az ügyet.

Marcella néni.

Vidéki kis cimborák bemutatkozása.
A süllemedi kis cimborák 1938. március 10-én.

Ahogy kis cimboráink írnak...

Tisztelt Szerkesztőség!

Kimondhatatlan fájdalommal tudtam meg, hogy a drága, jó Marcella néni nincs többé. El se tudom hinni ezt a rettenetes hírt. A halál azokat ragadja magával, akik olyan közel állanak hozzánk. Marcella nénit mindenki szerette.

Nem tudom elhinni, hogy ezután leveleimet nem Marcella néninek írom.

Az utolsó lapomat már nem is kaphatta meg szegény, mert már akkor nem élt. Igen nagy veszteség ez az erdélyi ifjúságnak, mert Marcella néni csak egy volt. Az erdélyi gyermekek soha el nem felejtik!

Marcella néni nagyon szerette a gyermekeket, de mi is viszonztuk igaz szívvel a szeretetét!

E nagy veszteség ellenére is várom az „Új Cimborát” és ígérem, hogy az új Szerkesztőnénit is meg fogom kedvelni.

A további számokat várom, üdvözlettel:

Keresztes Ezsébet, IV. el. o. t.

Drága jó Marcella néni!

Ami jó Marcella néniünk itt hagyott minket. De az ő meséi, versei és jó szavai itt maradtak nekünk.

Úgy fáj a szívem, mikor láttam a ravatalon feküdni és biztos Marcella néni is fájó szívvel hagyta itt az ő kis Cimboráit.

Csendes pihenést kíván

Asztalos Éva.

Fájó szívvel búcsuzunk Szeretett jó Marcella nénitől, aki többé nem lehet közöttünk. Kedves, okos tanítósa mint égő fáklya világítja továbbra is lelki világunkat és soha el nem muló szeretettel fogunk emlékezni kedves Marcella néniünkről.

Daróczy Éva és Bözsi.

Drága, jó Marcella néni!

Szomoruan álltunk a ravatala mellett, s fájó szívvel vettünk búcsút Macella nénitől. Kérjük, hogy a menyben is őrködjön a kis Cimborái felett.

Asztalos Hajnal.

Drága jó Marcella néni emlékeztére.

A jó Isten akaratában megnyugodva, fájó szívvel búcsuzok a mi kedves Szerkesztőnéniunktől azzal, hogy emléke örökké élni fog kicsi szívemben.

Föedl Gréti

ev. el. isk. I. oszt. tan.

Végtelenül fájdalmas szívvel vettem tudomást kedves Marcella néni merendítő haláláról. Kívánok Istentől számára csendes nyugodalmat és teljes bűnbocsánatért könyörgök érte Jézuskához.

Gergely Kata kis cimbor.

Kiesi szívünk mélységes fájdalmával álljuk körül koporsódat s búcsuzunk a mi nagyon szeretett Marcella néniunktől, akinek nem halljuk többé kedves szavát, nem vesz körül anyai jószágával, de emléke kiesi szívünkben örökké élni fog soha el nem muló szeretettel.

Ludvig Gitka,

ev. el. isk. II. o. t.

Isten veled Marcella Néni!

Búcsuzunk tőled örökre. Nagyon korán itt hagyta minket és a szeretett ujságodat az „Új Cimborát”, amit mindnyájan szeretettel olvasunk!

Pihenj csendesesen!

1940. március 8.

Gödry Ildikó, III. g. o. t.

Marcella néni toborzása.

Az 1956. tavaszi nagy körúton a székelyudvarhelyi találkozó résztvevői.

Fájdalomtól megrendülve veszünk búcsút szeretett Marcella néninktől, aki annyi sok szép, boldog órát szerzett nekünk az ő kedves költeményeivel, gyönyörködtető olvasmányjaival és meséivel, de mindezekben örökre megmarad kedves emléke és lelkéből áradó meleg szeretete. Kis Cimborák! Őrizzük meg e felénk áradó meleg szeretetet, hogy örök álma békés, nyugodt és csendes legyen!

Isten veled!

1940. március 7.

Bindác Mihály III. o.
és **Bindác Lajos I. o.**
Ref. koll tanulók.
Kolozsvár

BÚCSÚ.

Rég nem írtam már...
Azt hittem nem is írok többet,
S lehet, hogy ez lesz utolsó dalom,
Mellyel Marcella nénit siratom.

Lantom régen pihen...
Kis cimborám, hűtlen lettem;
De most lantomat újra felveszem;
Kis árváim, veletek könnyezem:

„Nem feledünk soha,
Élek apó, legkedvesebb leánya.
S ha fehér hóvirágot szedhetünk,
Üzenetet küldsz Te avval minekünk.“

1940. március 6.

Hodis Ili.

Drága Marcella néni, nagyon fáj nekem, hogy itt kell hagyjon bennünket. Soha nem fogom elfelejteni a szép játékokat, meséket és verseket, amikre tanított, lelkemben mindig élni fog Marcella néni kedves emléke. Isten vele kedves Marcella néni, kívánom, hogy nyugalma legyen békés és csendes.

Kleinberger Jenő, III. el. o. t.
Str. F. David Nr. 3.

MARCELLÁHOZ.

Úgy jöttél közénk — mosolyogva
Derűs arccal, hittel — bizakodva,
A lelked tele volt reménnyel, ábránddal,
Lehetetlen nem ismerő munka akarással.
Napot hoztál közénk, fényt, derűt, meleget,
Eloszlattad egünkről a sötét felleget.
Ahova Te léptél, ott csak virág fakadt,
Szeretet volt lényed — a nap voltál Magad. —
Sok gyermek — palánta növe-nőtt Melletted,
Gonddal gyomlálgattad — jaj! nehogy baj érje,
Szerető kezeddel félve simogattad,
Hogy fehér maradjon, mint Tiéd — a lelke —
Elrepült a mosoly, elszálltál Magad is,
Itt hagytál bennünket, vigasztalan árván,
Bimbófakadásból nem lett virágnyiás,
Nem tudott kinyílni a szeretett fáján.
Könnyes szemmel állunk magunk elé nézve,
Nem tudjuk elhinni, hogy Te nem vagy többé,
Nem! Nem hagyhatsz el minket, kiket úgy szerettedél
Itt maradt a lelked közöttünk örökké. —

Özv. Nemezc Karolyné.

Szerkesztői üzenetek.

Marcella néni utolsó üzenete.

Kedves kis Cimborák!

Nem is képzelitek kedves kis olvasóim, hogy milyen jól esik, hogy annyian gondoltok rám szeretettel. Minden nap hoz néhány levelet, vagy lapot a posta, amelyben valamelyik cimbora érdeklődik egészségem iránt. Köszönöm nektek drága olvasóim, hogy különösen most, amikor nem lehetek közöttetek és nem is írhatok mindegyiketeknek választ, — annyian és olyan szeretettel kívántok gyógyulást.

Szüleiteknek is köszönöm, hogy ők is gondoltak rám. Majd, ha ismét jól leszek, mindenkinek külön válaszolok a szerkesztői üzenetekben. Toborozzatok továbbra is szorgalmasan új előfizetőket az Uj Cimborának.

Kedves kis Olvasók!

Sajnos, Marcella néni nem válaszolhatott már azoknak a kedves Cimboráknak, akik őt betegségében leveleikkel felkeresték. Marcella néni elment tőlünk, de azért Ti továbbra is szeressétek a Cimborát, amelyben az ő emlékét szerethetitek ezután is. Toborozzatok új előfizetőket, mint ahogy Marcella néni is kér benneteket utolsó üzenetében, hogy az Uj Cimborára tovább folytathassa megkezdett munkáját a gyermekek között. Ha majd Ti felnőtök, akkor majd a Ti gyerekeitek is örömmel fogják olvasni a lapot, amelyet Ti annyira szerettetek. Most is nagyon sokan vannak a felnőttek között, akik még Pósa Lajos bácsi és Benedek Elek nagyapó gyermeklapjait olvasták, abból ismerték meg a versek és mesék szép világát, és ma is szívesen gondolnak vissza a lapra.

Itt közöljük Marcella néni utolsó szerkesztői üzenetét is, amelyeket a legutolsó számban helyszűke miatt nem közölhattünk.

Nuline Jenő IV. el. ot. *Kolozsvár*. A febr. 1-i szám megfejtése sikerült, küldöd is örömmel, de a számrejtvényt is megfejtetted, pedig ez nem volt könnyű feladat, még én magam is gondolkoztam rajta. Jó kis cimborám vagy Jenőke, azt írod: minden számot türelmetlenül vársz. — *Dadaj Zsolt* IV. el. ot. *Semesnye*. A 3-as szám megfejtése sorsolásra kerül, de ujat is szerkesztetél. No a rovatvezető bácsi átnézi

majd, hogy jó-e? — *Kupán Gizella* VII. el. ot. Kinőttek a régi jó levelezők az iskolából, most ti léptek a helyükbe. Meglátjuk, hogy milyen hűségesek, milyen talpraesettek és életrevalók lesztek. — *Bagossy Ádám* IV. el. ot. *Nagykároly*. No, no Ádám, nem csak, csak, hanem ugyancsak. Nem is kézzel, hanem egyenesen írógéppel írtál, így küldöd be a megfejtést is.